

Beslutas av	Styrelsen
Datum	2017-12-15 (ersätter 2016-12-12)
Uppdateras	Årligen
Handläggare	Chef Kommunikation
Kopplade dokument	Första AP-fondens policy för gåvor, representation och andra förmåner Första AP-fondens rutiner avseende hantering av otillåtna gåvor

2017-12-04

Handläggare: Anna Fall/Teresa Isele

Första AP-fondens Värdegrund och etikpolicy

Detta dokument fastställs av fondens styrelse och behandlar hur fonden och dess anställda ska agera. Värdegrunden och etikpolicyn kompletteras med andra policyer fastställda av styrelsen och riktlinjer som fastställs av VD. Dokumentet bygger på den svenska statens värdegrund¹ som alla anställda ska känna till och följa. De anställda ska även i övrigt känna till och följa alla de lagar, policyer och riktlinjer som är tillämpliga i deras arbete. Det finns en nära koppling till de krav som fonden ställer på verksamheter som fonden investerar i. Sådana krav inkluderas dock inte i detta dokument utan återfinns i fondens ägarpolicy.

1 Värdegrund

Första AP-fonden har fått i uppdrag av Sveriges Riksdag att ”förvalta fondmedlen på ett sådant sätt att det blir till största möjliga nytta för försäkringen för inkomstgrundad ålderspension”. Uppdraget innebär att fonden ska sträva efter en hög avkastning med välavvägda risker och verka för ett högt förtroende hos allmänheten.

Första AP-fonden sätter uppdraget i pensionssystemet främst. Att Första AP-fonden förvaltar pensionskapital åt personer som inte själva valt fonden som förvaltare ställer extra höga krav på fondens och de anställdas agerande. En av grundförutsättningarna för fondens verksamhet är att fonden bidrar till att allmänhetens förtroende för pensionssystemet upprätthålls.

¹ <http://www.vardegrundsdelegationen.se/media/DenGemensammaVärdegrunden2013.pdf>.

Första AP-fondens arbete kännetecknas av hög etik, långsiktighet, professionalism och engagemang.

Första AP-fonden står för hög etik.

Alla handlingar, alla investeringar och alla transaktioner ska kunna försvaras utifrån högt ställda etiska krav. Fondens anställda ska uppträda som föredömen. Fonden ger en fullödig och god information till allmänheten om verksamheten och uppnådda resultat.

Långsiktighet:

Fondens uppdrag i pensions-systemet kräver långsiktigt agerande eftersom åtagandet sträcker sig över lång tid. Långsiktighet öppnar också möjligheter att erhålla högre avkastning över tid genom att dra nytta av riskpremier och att de finansiella marknaderna inte alltid är effektiva.

Professionalism:

Fonden sätter uppdraget i pensionssystemet främst. Vi har en kultur som uppmunt- rar uppriktighet, samarbete och respekt. Investerings- besluten baseras på fakta, erfarenheter och ansvars- tagande. Fonden fokuserar på avkastning efter kostnader och därmed på kostnadseffektivitet.

Engagemang:

Fonden är övertygad om att väl skötta bolag ger en långsiktigt högre avkastning och reducerad risk. Vi är därför en engagerad ägare som söker påverka de verksamheter vi investerar i. Vi känner till vad vi investerar i och önskar äga alla våra investeringar. Egna initiativ uppmuntras.

2 Etikpolicy

Anställda vid Första AP-fonden ska naturligtvis följa gällande lagar och förordningar och andra regler av såväl extern som intern karaktär. Det är viktigt att Första AP-fonden uppträder och hanterar olika frågor på ett sådant sätt att förtroendet för fonden inte skadas.

Anställda i Första AP-fonden ska i all verksamhet i fonden och vid utförande av andra uppdrag agera så att förtroendet för fonden upprätthålls. Detta medverkar också till att upprätthålla förtroendet för pensionssystemet och kapitalmarknaden. All verksamhet inom Första AP-fonden ska präglas av professionalism och en hög etisk standard. Alla anställda ska vinnlägga sig om ett korrekt och professionellt uppträdande grundat på kunskap om fondens uppdrag och verksamhet. Anställda bör också ta hänsyn till att de, även i privata sammanhang, kan uppfattas företräda Första AP-fonden.

I det praktiska livet uppkommer situationer där inga enkla och entydiga svar finns. De anställda ställs då inför problem som måste lösas efter eget omdöme och en egen känsla för vad som är rätt eller fel. Värdegrunden, etikpolicyn tillsammans med övriga policyer och riktlinjer som fonden beslutat är inte heltäckande men tjänar som vägledning i frågor och situationer som kräver etiskt ställningstagande. Man bör då försöka se problemet på distans och gärna ur en utomståendes synvinkel. Gott omdöme och hög integritet ger ett respektavstånd till det otillåtna och olämpliga beteendet.

Det som inte är förbjudet kan ändå vara olämpligt. Det är viktigare att se till andemeningen och syftet bakom enskilda regler istället för att tolka dem bokstavligt.

Anställda vid Första AP-fonden

- får aldrig utnyttja sin ställning i arbetet för att skaffa sig själv fördelar,
- ska visa gott omdöme och ta ansvar för att handla i enlighet med lagar, förordningar och andra regler av såväl extern som intern karaktär,
- uppträda på ett respektfullt sätt gentemot såväl kollegor som externa kontakter
- får inte ikläda sig ekonomiska åtaganden i sådan omfattning att den anställdes privatekonomi allvarligt äventyras och
- ska hålla en tydlig gräns till det otillåtna och inse att allt inte är lämpligt, även om det inte är uttryckligen förbjudet.

För att bedöma om uppträdandet i en enskild situation uppfyller de krav som ställs på professionalism och en hög etisk standard kan den anställda ställa sig själv följande frågor om en tänkt åtgärd: ”Kan jag ge en ärlig och fullständig beskrivning av åtgärden för mina överordnade eller för massmedia och se det omskrivet i morgon”. Om svaret på sådana tänkta frågor ger anledning till tveksamhet bör den anställda överväga att avstå från åtgärden eller ta upp saken med närmaste chef.

Chefer på Första AP-fonden har ett särskilt ansvar, vilket inkluderar att förebygga, utreda och åtgärda missförhållanden rörande till exempel mobbning eller trakasserier på arbetsplatsen och arbetssociala sammanhang såsom julfester. Genom sitt agerande ska cheferna föregå med gott exempel och därmed visa att det är viktigt att följa fondens värderingar och gällande regler. Cheferna ska se till att regelbundna diskussioner om värdegrunden och etiska frågor förs inom enheterna. De ska också finnas tillgängliga för diskussioner och vägledning om etiska problemställningar med medarbetarna.

2.1 Upprätthålla allmänhetens förtroende

Det är av största vikt att allmänheten har stort förtroende för dem som förvaltar allmänna pensionsmedel. Första AP-fondens anställda ska i sitt arbete föregå med gott exempel och vara föredömen. Det stärker allmänhetens förtroende för fonden samt bidrar till att upprätthålla förtroendet för pensionssystemet och finansbranschen.

En anställd på Första AP-fonden får inte för egen eller någon annans räkning ta emot gåvor, rabatter, provisioner, tjänster eller andra förmåner från tidigare, nuvarande eller presumtiva affärspartner. Den anställda får inte heller låta sig bjudas på konferenser med låg verksamhetskoppling eller på vidlyftig representation.

Första AP-fondens representation ska alltid ske med omdöme och måttfullhet och får aldrig gå utöver vad som är att betrakta som normal gästfrihet. Detta gäller oavsett om fonden eller den externa affärskontakten betalar. Kostnader för representation ska kunna motiveras och ha en klar och tydlig verksamhetskoppling. Kravet på verksamhetskoppling vid representation gäller både platsen för representation och den eller de personer mot vilken eller vilka representationen riktar sig.

Första AP-fondens anställda ska i sin verksamhet såväl inom som utom företaget inte inlåta sig på affärstransaktioner, vilka inte är försvarbara eller korrekta. Alla investeringar och transaktioner ska kunna försvaras utifrån högt ställda etiska krav.

Styrelseledamöter och revisorer samt de arbetstagare och uppdragstagare hos Första AP-fonden som styrelsen bestämmer, är skyldiga att skriftligen anmäla sitt innehav av finansiella instrument.

Närmare bestämmelser finns i *Första AP-fondens policy för gåvor, representation och andra förmåner* och *Första AP-fondens rutiner avseende hantering av otillåtna gåvor*.

2.2 Offentlighetsprincipen och whistleblowersystem

Första AP-fonden är en statlig myndighet och omfattas därmed av den i grundlagen fastslagna offentlighetsprincipen – tryckfrihetsförordningens (1949:105) andra kapitel om allmänna handlingars offentlighet. Grundregeln är att alla inkomna och upprättade handlingar är öppna för allmänheten. Möjlighet finns dock att hålla vissa uppgifter hemliga med stöd av bestämmelser i sekretesslagen. Den anställde får inte obehörigen röja vad han eller hon fått veta om fondens affärshemligheter eller annan konfidentiell information. För anställda inom offentlig verksamhet finns dock ett meddelarskydd. Den som lämnar en hemlig uppgift för offentliggörande i tryckt skrift får normalt inte straffas. Meddelarskyddet är en del av den grundlagsskyddade yttrandefriheten. Som myndighet får inte Första AP-fonden efterforska vem som lämnat ut uppgifterna.

För att ytterligare stärka anställdas möjlighet att anonymt rapportera allvarliga incidenter finns ett whistleblowersystem. Detta ger fonden möjlighet att skapa öppenhet och avslöja och följa upp oetiska, olagliga eller oförsvarliga förhållanden som strider mot interna regelverk eller mot gällande lagstiftning. Likaså kan frågor rörande mobbning eller trakasserier anmälas där. Alla anställda kan rapportera anonymt genom att fylla i ett elektroniskt formulär som nås via fondens intranät. När en rapportering skett kan fonden följa upp och åtgärda det rapporterade fallet utan att den anställdes anonymitet röjs. Fondens Compliance-funktion mottar och hanterar anmälan samt rapporterar till styrelsen.

2.3 Ansvar, kontroll, uppföljning och rapportering

Fondens styrelse beslutar om Första AP-fondens värdegrund och etikpolicy. Fondens vd ansvarar för att dessa hålls aktuella och är väl kända för alla medarbetare. Den som känner sig osäker i en fråga av etisk karaktär ska rådgöra med sin närmaste chef om hur frågan bör hanteras.

Värdegrunden och etikpolicyn gäller för samtliga anställda och styrelsen vid Första AP-fonden. Vad som här sägs om anställda gäller också för uppdragstagare med längre uppdrag och god insyn i Första AP-fondens verksamhet. Vd beslutar om vilka uppdragstagare detta gäller. Varje anställd ska årligen bekräfta att denne tagit del av värdegrunden och etikpolicyn.

Att inte följa Första AP-fondens värdegrund och etikpolicy och andra interna regelverk är allvarligt. Det kan leda till disciplinära åtgärder och i yttersta fall till uppsägning.

Vd rapporterar till styrelsen minst årligen om några förseelser mot fondens värdegrund, etikpolicy eller övriga policyer och riktlinjer har skett.